

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΟΡΑΜΑ

Εξασφάλιση ενός ολοκληρωμένου, ελκυστικού, ευέλικτου και υψηλής ποιότητας συστήματος Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που να ανταποκρίνεται στις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες της Κυπριακής οικονομίας και κοινωνίας, όπως προκύπτουν μέσα από το συνεχώς μεταβαλλόμενο τοπικό και διεθνές οικονομικό και τεχνολογικό περιβάλλον.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Η εκπαίδευση και ενδυνάμωση των ατόμων (μαθητών και ενηλίκων) σε βασικές ικανότητες αλλά και σε ειδικές επαγγελματικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για καλύτερη αξιοποίηση ευκαιριών και αντιμετώπιση προκλήσεων στην κοινωνία, οικονομία και χώρο εργασίας, καθώς και δημιουργία κατάλληλου υπόβαθρου για περαιτέρω τεχνικές και τεχνολογικές σπουδές. Η ενδυνάμωση επεκτείνεται και στην απόκτηση εμπειριών μέσα από προγράμματα πρακτικής κατάρτισης στο χώρο εργασίας.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Υ.Π.Π.) προσφέρει τα ακόλουθα προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης:

1. Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση
2. Νέα Σύγχρονη Μαθητεία (ως εταίρος με το ΥΕΠΚΑ)
3. Εσπερινές Τεχνικές Σχολές (σχολεία δεύτερης ευκαιρίας επιπέδου ΜΤΕΕ)
4. Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα Τεχνικών Σχολών
5. Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

1. Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση

Περιγραφή

Η Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (Μ.Τ.Ε.Ε.) προσφέρεται σε δύο κατευθύνσεις, τη θεωρητική και την πρακτική κατεύθυνση. Η διάρκεια σπουδών και στις δύο κατευθύνσεις είναι τρία χρόνια. Στα προγράμματα της Μ.Τ.Ε.Ε. μπορούν να φοιτήσουν μαθητές/τριες που συμπλήρωσαν με επιτυχία την Γ' τάξη του Γυμνασίου. Μετά την επιτυχή συμπλήρωση του προγράμματος σπουδών Μ.Τ.Ε.Ε., οι μαθητές/τριες αποκτούν απολυτήριο, το οποίο είναι αναγνωρισμένο ως ισότιμο του απολυτηρίου δημόσιου εξατάξιου σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης.

Στην Α' τάξη οι μαθητές/τριες έχουν κοινό πρόγραμμα κλάδου, θεωρητικής ή πρακτικής κατεύθυνσης. Στη Β' τάξη, οι μαθητές/τριες ακολουθούν την κατεύθυνση που έχουν επιλέξει στην Α' τάξη και επιλέγουν ειδικότητα του κλάδου τους, την οποία συνεχίζουν και στη Γ' τάξη. Στις Τεχνικές Σχολές ισχύουν οι ίδιοι κανονισμοί προαγωγής και απόλυσης των μαθητών που ισχύουν και στο Ενιαίο Λύκειο.

Τα Προγράμματα Μ.Τ.Ε.Ε. προσφέρονται στις 12 Τεχνικές Σχολές που λειτουργούν στη Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Παραλίμνι, Αυγόρου, Πάφο και Πόλη Χρυσοχούς, καθώς και στις δύο Εσπερινές Τεχνικές Σχολές στη Λευκωσία και Λεμεσό. Επίσης, στο Απεήτειο Γυμνάσιο Αγρού, λειτουργεί Κλάδος Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Τεχνών.

Ισχυρά Σημεία

- Δυνατότητα των αποφοίτων της ΜΤΕΕ τόσο για εισδοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όσο και για άμεση ένταξη στην αγορά εργασίας
- Απόκτηση Απολυτηρίου Μέσης Εκπαίδευσης, ισοδύναμο με αυτό που απονέμεται από τα Λύκεια, μέσα από τη φοίτηση στις Τεχνικές Σχολές
- Αξιοποίηση σύγχρονου εξοπλισμού, διδακτικού υλικού και υποδομής στις Τεχνικές Σχολές
- Στόχευση σε συγκεκριμένες επαγγελματικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, αλλά και παράλληλη έμφαση στις οριζόντιες δεξιότητες
- Εκτενής χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Αδυναμίες

- Απουσία συστήματος/μηχανισμού παρακολούθησης της απασχολησιμότητας και γενικότερα της πορείας των αποφοίτων της ΜΤΕΕ, έτσι ώστε να προσφέρεται η δυνατότητα συνεχούς βελτίωσης
- Απουσία μηχανισμών για τη βελτίωση της συνάφειας των προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την αγορά εργασίας
- Περιορισμένη δυνατότητα προσφοράς ορισμένων κλάδων σπουδών σε κάποιες επαρχίες ή περιοχές, εξαιτίας του μικρού αριθμού Τεχνικών Σχολών που λειτουργούν.

Ευκαιρίες και Απειλές

- Η Κυπριακή κοινωνία αρχίζει να αντιλαμβάνεται την αξία της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και τη δυνατότητα που προσφέρει όσον αφορά την απασχόληση
- Συγκέντρωση των Τεχνικών Σχολών στα κέντρα των πόλεων, κάτι που λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας στην επιλογή της ΜΤΕΕ από μαθητές και μαθήτριες που διαμένουν σε αγροτικές και άλλες κοινότητες
- Περιορισμένο υπόβαθρο γνώσης για τα σύγχρονα επαγγέλματα, τις προοπτικές και τις ευκαιρίες που προσφέρουν, έτσι ώστε να ενθαρρύνονται οι μαθητές και μαθήτριες των Γυμνασίων να επιλέγουν ΜΤΕΕ στο δεύτερο κύκλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η υποχρεωτική εκπαίδευση δεν παρέχει στους μαθητές και μαθήτριες το απαραίτητο υπόβαθρο
- Απουσία Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και επικύρωσης προσόντων και επαγγελμάτων
- Έλλειψη εθνικής προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση
- Προκατάληψη εντός του ίδιου του εκπαιδευτικού συστήματος εναντίον της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που χρονολογείται από της ιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας
- Χαμηλά ποσοστά συμμετοχής μαθητριών, (η κυπριακή κοινωνία διαχωρίζει τα επαγγέλματα σε «αντρικά» και «γυναικεία» - έλλειψη κλάδων που είναι ελκυστικοί στις μαθήτριες)

2. Νέα Σύγχρονη Μαθητεία

Περιγραφή

Η Νέα Σύγχρονη Μαθητεία, σύμφωνα με το σχεδιασμό που υπάρχει, αποτελείται από δυο βασικά επίπεδα. Ειδικότερα:

(α) Προπαρασκευαστική Μαθητεία (ΠΜ). Η ΠΜ έχει στόχο να δώσει τη δυνατότητα σε έφηβους ηλικίας 14-16 χρόνων που δεν έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία τις γυμνασιακές τους σπουδές να ενταχθούν σε μια εναλλακτική μαθησιακή δομή. Απώτεροι στόχοι είναι οι μαθητές:

- να συνεχίσουν στον Κεντρικό Κορμό Μαθητείας, ή
- να επιστρέψουν, εφόσον το επιθυμούν, και νοουμένου ότι επιτυγχάνουν στις κατατακτήριες εξετάσεις, στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Η ΠΜ λειτουργεί σε χώρους εκτός σχολικών μονάδων, υπό την ευθύνη του Κέντρου Παραγωγικότητας. Το πρόγραμμα διδασκαλίας περιλαμβάνει δημιουργική απασχόληση, διδασκαλία βασικών γνωστικών αντικειμένων, ενημέρωση και εξοικείωση με επαγγελματικούς κλάδους και με το επιχειρηματικό περιβάλλον.

Η ΠΜ δεν στοχεύει στην απόκτηση εξειδίκευσης για άμεση επαγγελματική αποκατάσταση και λειτουργεί, κυρίως, ως δίκτυο ασφάλειας, προστασίας και στήριξης των παιδιών. Η φοίτηση είναι διάρκειας ενός σχολικού έτους.

(β) Κεντρικός Κορμός Μαθητείας (ΚΚΜ). Ο ΚΚΜ απευθύνεται σε μαθητές:

- οι οποίοι κατέχουν απολυτήριο γυμνασίου
- συμπληρώνουν την Προπαρασκευαστική Μαθητεία ή
- εγκαταλείπουν το Λύκειο ή την Τεχνική Σχολή χωρίς να έχουν ολοκληρώσει τον κύκλο σπουδών τους.

Οι μαθητές για την εγγραφή τους στο Α' Έτος δεν πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιείται η εγγραφή. Ο ΚΚΜ λειτουργεί σε χώρους που παραχωρούνται από τις Τεχνικές Σχολές. Στους νέους που επιλέγουν τον ΚΚΜ παρέχεται η δυνατότητα απόκτησης επαγγελματικών δεξιοτήτων, παράλληλα με την περαιτέρω ανάπτυξη γλωσσικών, αριθμητικών και άλλων ικανοτήτων αφού συμπεριλαμβάνει τόσο ιδρυματική όσο και ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση. Η διάρκεια της μαθητείας στο επίπεδο αυτό είναι 3 χρόνια, δομημένη σε 6 εξάμηνα. Στα πρώτα 4 εξάμηνα η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση είναι 3 μέρες τη βδομάδα και στα 2 τελευταία, 4 μέρες τη βδομάδα. Τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στην ιδρυματική κατάρτιση είναι: Ελληνικά, Μαθηματικά, Φυσική, Αγγλικά, Πληροφορική, Τεχνολογία Ειδικότητας, Εργαστήριο Ειδικότητας, Πρακτική Άσκηση.

Οι Ειδικότητες που δυνητικά προσφέρονται είναι η Μηχανική Αυτοκινήτων, οι Υδραυλικές Εγκαταστάσεις και Εγκαταστάσεις Κεντρικών Θερμάνσεων, οι Συγκολλήσεις – Μεταλλικές Κατασκευές, οι Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις, η Ξυλουργική/Επιπλοποιεία, οι Επιδιορθώσεις Οικιακών Συσκευών, η Κομμωτική και η Ζαχαροπλαστική/Αρτοποιεία.

Τόσο η ΠΜ όσο και ο ΚΚΜ λειτουργούν με ενισχυτικές υπηρεσίες όπως ψυχοκοινωνική στήριξη, εξειδικευμένες υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού και άλλα.

Ισχυρά σημεία

- Προσφέρεται διέξοδος σε παιδιά τα οποία για διάφορους λόγους καταλήγουν εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος Μέσης Εκπαίδευσης.
- Προσδίδεται ευελιξία στο επίσημο σύστημα εκπαίδευσης
- Επεκτείνεται η παραμονή παιδιών στο σχολείο (τα οποία θα αποχωρούσαν) με αποτέλεσμα τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Αδυναμίες

- Αποτυχία εκπλήρωσης των στόχων της Προπαρασκευαστικής Μαθητείας
- Έλλειψη ουσιαστικής σύνδεσης και συνεργασίας με τη Βιομηχανία
- Δημιουργία δαπανηρών δομών στο Κέντρο Παραγωγικότητας οι οποίες ήδη λειτουργούν και αναπτύσσονται στο ΥΠΠ

Ευκαιρίες και Απειλές

- Αυξημένη εκτίμηση της κοινωνίας προς τα τεχνικά επαγγέλματα και καλύτερη προοπτική για εργοδότηση
- Συγκέντρωση των Τεχνικών Σχολών στα κέντρα των πόλεων, κάτι που λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας στη συμμετοχή μαθητών που διαμένουν σε αγροτικές και άλλες κοινότητες
- Απουσία Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και επικύρωσης προσόντων και επαγγελμάτων.

3. Εσπερινές Τεχνικές Σχολές

Περιγραφή

Οι Εσπερινές Τεχνικές Σχολές προσφέρουν μια δεύτερη ευκαιρία σε άτομα μετασχολικής ηλικίας που δεν έχουν ολοκληρώσει τη Μέση Εκπαίδευση, αφού τα προγράμματα σπουδών και το απολυτήριο που προσφέρουν είναι ισότιμα με τα προγράμματα και το απολυτήριο της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης πρωινής φοίτησης. Το αναλυτικό πρόγραμμα σε κάθε κλάδο και ειδικότητα είναι κοινό με το αναλυτικό πρόγραμμα του αντίστοιχου κλάδου/ειδικότητας των πρωινών τάξεων των Τεχνικών Σχολών, προσαρμοσμένο όμως στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανάγκες των μαθητών που παρακολουθούν τα βραδινά μαθήματα. Η φοίτηση στις Εσπερινές Τεχνικές Σχολές είναι τετραετής και είναι δωρεάν. Εσπερινές Τεχνικές Σχολές λειτουργούν στη Λευκωσία και τη Λεμεσό.

Ισχυρά σημεία

- Ο θεσμός των Εσπερινών Τεχνικών Σχολών προσφέρει τη δυνατότητα μιας δεύτερης ευκαιρίας σε ενήλικες για απόκτηση απολυτηρίου ΜΤΕΕ
- Στις Εσπερινές Τεχνικές Σχολές προσφέρεται ένας σημαντικός αριθμός προγραμμάτων εκπαίδευσης που καλύπτει ένα μεγάλο φάσμα επαγγελματικών κατηγοριών
- Για την προσφορά των προγραμμάτων σπουδών αξιοποιείται η υλικοτεχνική υποδομή των Τεχνικών Σχολών χωρίς να χρειάζεται πρόσθετη επένδυση από το Κράτος.

Αδυναμίες

- Έλλειψη ευελιξίας στη σύνθεση των προγραμμάτων σπουδών, στο ωράριο λειτουργίας και στον τρόπο αξιολόγησης των εκπαιδευομένων.
- Ελλιπής σύνδεση και συνεργασία με την αγορά εργασίας έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες ενηλίκων ατόμων
- Ο θεσμός των Εσπερινών Τεχνικών Σχολών προσφέρεται μόνο στη Λευκωσία και Λεμεσό, κάτι που κάνει τη συμμετοχή ατόμων από άλλες πόλεις δύσκολη.

Ευκαιρίες και Απειλές

- Αυξημένη ανάγκη για μετατροπή και αναβάθμιση των υφιστάμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στην Κύπρο
- Αυξημένη εκτίμηση της κοινωνίας προς τα τεχνικά επαγγέλματα και καλύτερη προοπτική για εργοδότηση
- Απουσία Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και επικύρωσης προσόντων και επαγγελμάτων

4. Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα Τεχνικών Σχολών

Σκοπός των Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων Τεχνικών Σχολών είναι η παροχή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης σε εργαζόμενους ενήλικες, με στόχο την αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας. Παρέχουν επίσης κατάρτιση που στοχεύει στην επανένταξη των άνεργων ατόμων στην αγορά εργασίας σε τομείς όπου παρατηρείται έλλειψη σε εξειδικευμένους τεχνίτες.

Στα πλαίσια των Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων Τεχνικών Σχολών προσφέρονται εκπαιδευτικά προγράμματα μονοετούς και τριετούς διάρκειας σπουδών. Τα μονοετή προγράμματα οδηγούν σε απόκτηση πιστοποιητικού, ενώ τα τριετή προγράμματα οδηγούν σε απόκτηση πιστοποιητικού που είναι ισάξιο με το Απολυτήριο που απονέμεται από τις Τεχνικές Σχολές όσον αφορά στο τεχνικό μέρος. Προσφέρονται επίσης προγράμματα προετοιμασίας για διάφορες εξετάσεις τα οποία στοχεύουν:

- Στην προετοιμασία μαθητών ή αποφοίτων Τεχνικών Σχολών για τις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, καθώς επίσης και άλλων ανώτερων και ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Κύπρου και του εξωτερικού.
- Στην προετοιμασία για εξετάσεις διαφόρων επαγγελματικών σωμάτων, καθώς επίσης και για εξετάσεις που απαιτούνται από κρατικούς και ημικρατικούς οργανισμούς, για σκοπούς πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων ή έκδοσης άδειας εξάσκησης επαγγέλματος.

Ισχυρά Σημεία

- Αποτελούν το μεγαλύτερο θεσμό επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο και προσφέρονται σε όλες τις πόλεις
- Προσφέρουν ένα τεράστιο φάσμα προγραμμάτων διαφορετικής διάρκειας και διαφορετικού επιπέδου σε εργαζόμενους που επιζητούν αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους και σε άνεργους που ενδιαφέρονται να καταρτιστούν σε συγκεκριμένους τομείς έτσι ώστε να αυξήσουν τις πιθανότητές τους για εργοδότηση
- Αξιοποιούν την υφιστάμενη υποδομή των Τεχνικών Σχολών μειώνοντας σημαντικά το κόστος λειτουργίας τους
- Ένα μεγάλο μέρος του κόστους λειτουργίας τους καλύπτεται από τα δίδακτρα που πληρώνουν οι εκπαιδευόμενοι

Αδυναμίες

- Η σύνδεση τους με τα υπόλοιπα υποσυστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του ΥΠΠ είναι πολύ περιορισμένη.
- Δεν επιχορηγούνται από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
- Δεν τυγχάνουν αναγνώρισης εκτός από τις περιπτώσεις όπου αποτελούν προγράμματα πιστοποίησης

Ευκαιρίες και Απειλές

- Ανάγκη για αναπροσαρμογή των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων μεγάλου μέρους του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου μέσα από εξειδικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Απουσία Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και μηχανισμού αναγνώρισης της μη-τυπικής και άτυπης μάθησης

5. Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Τα Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Μ.Ι.Ε.Ε.Κ.) ξεκίνησαν τη λειτουργία τους το Νοέμβριο του 2012 ως Δημόσιες Σχολές που προσφέρουν εξειδικευμένη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μεταλυκειακού επιπέδου σε αποφοίτους Μέσης Εκπαίδευσης. Στεγάζονται σε υφιστάμενες Τεχνικές Σχολές, αξιοποιώντας με αυτό τον τρόπο την υλικοτεχνική υποδομή των Σχολών σε όλες τις επαρχίες.

Για την ίδρυση και ομαλή λειτουργία των Μ.Ι.Ε.Ε.Κ., το ΥΠΠ έχει αναπτύξει στενή συνεργασία με το ΥΕΠΚΑ και άλλους εμπλεκόμενους φορείς που σχετίζονται με την αγορά

εργασίας. Προς το σκοπό αυτό έχει συσταθεί Συμβουλευτικό Σώμα για τα Μ.Ι.Ε.Ε.Κ., το οποίο αποτελείται από το Διευθυντή Μ.Τ.Ε.Ε. και εκπροσώπους του ΥΕΠΚΑ, της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, των εργοδοτικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων και του Συνδέσμου Διδασκόντων στα Μ.Ι.Ε.Ε.Κ. Το Συμβουλευτικό Σώμα εξετάζει θέματα που σχετίζονται με τη λειτουργία των Μ.Ι.Ε.Ε.Κ. και συμβουλεύει ανάλογα το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Έχει επίσης συσταθεί Συμβούλιο Προγραμμάτων Σπουδών, του οποίου αρμοδιότητα είναι να συμβουλεύει το Συμβουλευτικό Σώμα αναφορικά με τον καταρτισμό ή την αναθεώρηση των αναλυτικών προγραμμάτων σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, τις ανάγκες σε απαιτούμενο εξοπλισμό και τη δημιουργία ad hoc επιτροπών από εμπειρογνώμονες όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Τα προγράμματα που προσφέρουν τα Μ.Ι.Ε.Ε.Κ. έχουν σχεδιαστεί ειδικά για να είναι συναφή με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Παρέχουν επιστημονικές, τεχνικές και επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες και ταυτόχρονα χαρακτηρίζονται από ευελιξία και προσαρμοστικότητα προς τις ραγδαία επιτελούμενες αλλαγές στην απασχόληση, την οικονομία, τα επαγγέλματα και το περιεχόμενο των επαγγελμάτων. Η διατήρηση της ευελιξίας και συνάφειας των προγραμμάτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας αποτελεί μία συνεχή διαδικασία, αφού τυγχάνουν αξιολόγησης, αναθεώρησης και επικαιροποίησης πάνω σε ετήσια βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις των Μελών του Συμβουλευτικού Σώματος και του Συμβουλίου Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, οι οποίες καθορίζονται μετά από διερεύνηση των προοπτικών εργοδότησης στην Κύπρο. Επιπρόσθετα, εμπειρογνώμονες από το χώρο της Βιομηχανίας και την ακαδημαϊκή κοινότητα επιλέγονται μέσα από τις νόμιμες διαδικασίες αγοράς υπηρεσιών και διορίζονται στα Μ.Ι.Ε.Ε.Κ. για να διδάξουν εξειδικευμένα θέματα, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο τη συνάφεια των προγραμμάτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και διασφαλίζοντας ότι αυτά συμβαδίζουν με τις σύγχρονες εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας.

Κατά την τρέχουσα ακαδημαϊκή χρονιά 2014-2015 προσφέρονται τα ακόλουθα προγράμματα, τα οποία έχουν καθοριστεί μετά από διαβούλευση με τα Μέλη του Συμβουλευτικού Σώματος και του Συμβουλίου Προγραμμάτων Σπουδών:

1. Τεχνικός Διαχείρισης Φυσικού Αερίου Βιομηχανικών και Οικιακών Εγκαταστάσεων
2. Τεχνικός Συγκόλλησης Σωληνώσεων Διακίνησης Αερίων και Βιομηχανικών Κατασκευών
3. Ειδικός Αρτοποιός και Ζαχαροπλάστης
4. Τεχνικός Δικτύων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Επικοινωνιών
5. Τεχνικός Ηλεκτρομηχανολογικών Ψυκτικών Εγκαταστάσεων στη Βιομηχανία
6. Τεχνικός Εγκατάστασης και Συντήρησης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων και Ανεμογεννητριών
7. Τεχνικός Βιομηχανικών και Οικιακών Αυτοματισμών
8. Τεχνικός Βιολογικών Κηπευτικών Καλλιεργειών
9. Τεχνικός Συντήρησης και Ενεργειακής Αναβάθμισης Κτιρίων
10. Τεχνικός Διαχείρισης Αγορών και Προμηθειών Πλοίων

Η φοίτηση στα Μ.Ι.Ε.Ε.Κ. είναι δωρεάν. Τα προγράμματα προσφέρονται σε απογευματινό χρόνο και είναι διετούς διάρκειας. Η φοίτηση περιλαμβάνει και πρακτική εξάσκηση στη Βιομηχανία, σε επιχειρήσεις ή αλλού. Για την επιλογή των σπουδαστών εφαρμόζεται σύστημα μοριοδότησης, αφού ο αριθμός των αιτήσεων ξεπερνά κατά πολύ τον αριθμό των διαθέσιμων θέσεων.

Ισχυρά Σημεία

- Άμεσα συνδεδεμένα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας μέσω ενός πολύ ευέλικτου συστήματος που αφορά τα προγράμματα εκπαίδευσης, τα οποία μπορούν να διαφοροποιούνται ακόμα και σε ετησία βάση, εάν και εφόσον συντρέχουν συγκεκριμένοι λόγοι
- Ευελιξία στην επιλογή των διδασκόντων αφού ένα μέρος των διδακτικών περιόδων προσφέρεται από ειδικούς από τη Βιομηχανία, οι οποίοι εξασφαλίζονται με αγορά υπηρεσιών
- Ευελιξία στη γεωγραφική κατανομή των προγραμμάτων εκπαίδευσης, κάτι που βοηθά στην ομαλή κατανομή των αποφοίτων στις διάφορες περιοχές/πόλεις, ανάλογα και με τις ανάγκες στις τοπικές αγορές εργασίας
- Αξιοποίηση των υποδομών των Τεχνικών Σχολών

Αδυναμίες

- Δεν έχουν θεσμοθετηθεί όσον αφορά το ακαδημαϊκό τους επίπεδο
- Απουσία συστήματος/μηχανισμού παρακολούθησης της απασχολησιμότητας και γενικότερα της πορείας των αποφοίτων των ΜΙΕΕΚ, έτσι ώστε να προσφέρεται η δυνατότητα συνεχούς βελτίωσης

Ευκαιρίες και Απειλές

- Προοπτικές δημιουργίας νέων εξειδικευμένων τεχνικών θέσεων εργασίας μέσου επιπέδου
- Η Κυπριακή κοινωνία αρχίζει να αντιλαμβάνεται την αξία της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και τη δυνατότητα που προσφέρει όσον αφορά την απασχόληση
- Δυσκολίες στην εξεύρεση κατάλληλων επιχειρήσεων για τους σκοπούς της πρακτικής εξάσκησης

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

Σύνδεση με τη Βιομηχανία

Θεσμοθέτηση Συμβουλευτικού Σώματος Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, σκοπός του οποίου θα είναι η μελέτη θεμάτων που σχετίζονται με:

- Την εισαγωγή των νέων προγραμμάτων σπουδών στη ΜΤΕΕ
- Τα επίπεδα και το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών της ΜΤΕΕ
- Θέματα επαγγελματικής αποκατάστασης και ανέλιξης των αποφοίτων των Τεχνικών Σχολών.

Το Συμβουλευτικό Σώμα θα αποτελείται από:

- Εκπρόσωπους εμπλεκόμενων Υπουργείων/Κυβερνητικών Τμημάτων
- Εκπρόσωπους εμπλεκόμενων Ημικρατικών Οργανισμών
- Εκπρόσωπους του ΕΤΕΚ και Φορέων των Επιστημόνων Μηχανικών
- Εκπρόσωπους Συνδικαλιστικών Οργανώσεων
- Εκπρόσωπους Εργοδοτικών Οργανώσεων
- Εκπρόσωπους ΟΛΤΕΚ και της Συνομοσπονδίας Συνδέσμων Γονέων Δημοσίων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης.

Τα μέλη του Συμβουλευτικού Σώματος θα εγκρίνονται από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού και η θητεία τους θα είναι διετής. Πρόεδρος του Συμβουλευτικού Σώματος θα είναι ο εκάστοτε Διευθυντής Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Για περαιτέρω προώθηση της συνεργασίας μεταξύ της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με τον κόσμο της εργασίας και άλλους φορείς, θα γίνεται σύσταση Συμβουλευτικών Επιτροπών για τα διάφορα Προγράμματα, Κλάδους και Ειδικότητες.

Τα μέλη της κάθε Συμβουλευτικής Επιτροπής, θα εγκρίνονται από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού και η θητεία τους θα είναι διετής.

Οι τομείς στους οποίους θα αναπτύσσεται συνεργασία είναι:

- Η εισαγωγή νέων Προγραμμάτων Σπουδών και νέων κλάδων και ειδικοτήτων στην Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση
- Η ανάπτυξη του περιεχομένου Προγραμμάτων Σπουδών της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
- Η ενημέρωση των μαθητών, σπουδαστών και εκπαιδευομένων σε θέματα επαγγελματικής ανέλιξης
- Η συστηματική ενημέρωση των εκπαιδευτών πάνω στις εξελίξεις της τεχνολογίας και η επιμόρφωσή τους πάνω σε νέες βιομηχανικές μεθόδους και διαδικασίες
- Διοργάνωση συνεταιριστικών προγραμμάτων για ορισμένες ειδικότητες της ΜΤΕΕ, του Συστήματος Μαθητείας και των ΜΙΕΕΚ
- Συνεργασία για ειδικότητες στις οποίες είναι απαραίτητο να υπάρχει πολύ δαπανηρός εξοπλισμός για την πρακτική εξάσκηση των μαθητών/τριών (ιδιαίτερα για το Σύστημα Μαθητείας και τα ΜΙΕΕΚ)
- Η πρακτική εξάσκηση των τελειόφοιτων μαθητών ΜΤΕΕ και των μαθητών του Συστήματος Μαθητείας στη Βιομηχανία, έτσι που να γίνεται εμπέδωση και εφαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων που παρέχονται στους μαθητές/τριες από το σχολείο.

Διασφάλιση της Ποιότητας

Η υψηλή ποιότητα της παρεχόμενης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης αποτελεί προϋπόθεση για την ελκυστικότητά της. Για τη διασφάλιση της ποιότητας, της διαφάνειας, της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και της κινητικότητας των μαθητών, σπουδαστών και εκπαιδευομένων, το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου θα εγκαθιδρύσει Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας, σύμφωνα με τη Σύσταση για το EQAVET. Στα πλαίσια του EQAVET θα εγκαθιδρυθεί εθνικό σύστημα παρακολούθησης της ποιότητας με βάση τους δείκτες αξιολόγησης που προτείνονται από την ΕΕ.

Ολοκλήρωση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Το ΥΠΠ, ως Εθνικό Σημείο Συντονισμού, παρουσίασε την Έκθεση Συσχέτισης (Referencing Report) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων Κύπρου με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων στις 3 Φεβρουαρίου 2015 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Έχουν διαβιβαστεί κάποια σχόλια, τα οποία θα ληφθούν υπόψη και θα γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για επαναφορά.

Το ΥΠΠ ετοιμάζει πρόταση για δημιουργία Φορέα Πιστοποίησης Επαγγελματικών Προσόντων.

Βελτίωση της Ποιότητας και των Ικανοτήτων των Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτών

- Η βελτίωση της ποιότητας και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών ΜΤΕΕ θα επιτευχθεί μέσα από την οργάνωση πρακτικών εργαστηρίων με συμμετοχή εκπαιδευτών σε θέματα σύγχρονων μεθοδολογιών διδασκαλίας και μάθησης εργαστηριακών και τεχνολογικών μαθημάτων, καθώς και μέσα από την οργάνωση σεμιναρίων για ενημέρωση των εκπαιδευτικών σε σύγχρονα θέματα που αφορούν τον τομέα εξειδίκευσής τους.

- Για το Σύστημα Μαθητείας θα προσφέρεται κατάλληλη επιμόρφωση για την προετοιμασία των εκπαιδευτών έτσι ώστε να επιτυγχάνονται τα κατάλληλα μαθησιακά αποτελέσματα.
- Προς τους εκπαιδευτικούς που θα απασχολούνται σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων θα προσφέρονται προγράμματα διδασκαλίας ενηλίκων.

Επαγγελματικός Προσανατολισμός

- Εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού, ιδιαίτερα των μαθητών/τριών του Γυμνασίου και των γονέων/κηδεμόνων τους, μέσα από διάφορες δραστηριότητες και μέσα από την παροχή πληροφοριών και συμβουλευτικής/επαγγελματικής αγωγής σχετικά με τα διάφορα επαγγέλματα και τις δυνατότητες για σταδιοδρομία που προσφέρει η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Για παράδειγμα, επισκέψεις κλιμακίων με συμμετοχή επαγγελματιών για ενημέρωση των μαθητών και μαθητριών.
- Δημιουργία κατάλληλου υλικού (βίντεο, γραπτού πληροφοριακού υλικού, κτλ), το οποίο θα αξιοποιείται στα ΜΜΕ για ενημέρωση του κοινού για τα διάφορα σύγχρονα επαγγέλματα και την εργασία που γίνεται στις Τεχνικές Σχολές.

Σύνδεση όλων των Προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Εξασφάλιση της οριζόντιας διακίνησης μεταξύ της ΜΤΕΕ και του θεσμού των Εσπερινών Τεχνικών Σχολών με αυτό των Βραδινών Τμημάτων των Τεχνικών Σχολών και του Συστήματος Μαθητείας. Η «τοποθέτηση» των θεσμών αυτών κάτω από ένα κοινό σύστημα θα δημιουργήσει ένα νέο ευέλικτο θεσμό δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης και δεύτερης ευκαιρίας. Θα εξασφαλιστεί η δυνατότητα μετακίνησης των μαθητών και των εκπαιδευομένων από το ένα υποσύστημα στο άλλο. Με τη ρύθμιση αυτή θα επιτυγχάνεται:

- Η αναβάθμιση του Συστήματος Μαθητείας και θα τερματιστεί η «αδιέξοδος πορεία» των παιδιών που φοιτούν σε αυτό
- Η αναγνώριση της μη-τυπικής μάθησης που προσφέρεται μέσα από τα απογευματινά και βραδινά προγράμματα για αξιοποίηση στο θεσμό των Εσπερινών Τεχνικών Σχολών.

Αναβάθμιση και Ευελιξία των Εσπερινών Τεχνικών Σχολών

- Τα προγράμματα σπουδών που θα προσφέρονται στις Εσπερινές Τεχνικές Σχολές θα παραμείνουν ισοδύναμα με τα προγράμματα ΜΤΕΕ της πρωινής κανονικής φοίτησης
- Το αναλυτικό πρόγραμμα σε κάθε κλάδο και ειδικότητα θα είναι ευέλικτο και ισοδύναμο με το αναλυτικό πρόγραμμα του κάθε αντίστοιχου κλάδου/ειδικότητας της πρωινής κανονικής φοίτησης και προσαρμοσμένο στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανάγκες των ενήλικων μαθητών
- Μέσα από αυτό το νέο θεσμό θα προσφέρεται επαγγελματική πιστοποίηση, κάτι το οποίο θα αποτελέσει κλειδί τα επόμενα χρόνια για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση
- Προώθηση μερικής πρόσβασης στα συγκεκριμένα προγράμματα, με ηλεκτρονική εξ-αποστάσεως μάθηση.

Ανάληψη του Συστήματος Μαθητείας από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Το ΥΠΠ αναλαμβάνει την ευθύνη για τη λειτουργία του συνόλου του Συστήματος Μαθητείας από την 1η Σεπτεμβρίου 2015. Το ΥΠΠ θα παρουσιάσει ολοκληρωμένη πρόταση για τη λειτουργία του θεσμού εντός περιόδου 3 μηνών, αφού ληφθούν υπόψη οι απόψεις του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σε σχέση με τις σύγχρονες μορφές επαγγελματικής κατάρτισης και σύνδεσης των επιπέδων εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, όπως και οι μέχρι σήμερα ουσιαστικές εμπειρίες που αποκτήθηκαν στο Κέντρο Παραγωγικότητας.

Περαιτέρω Ανάπτυξη των Μεταλυκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Μ.Ι.Ε.Ε.Κ.)

- Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων θα είναι καταλύτης για τη δημιουργία περισσότερης διαπερατότητας μεταξύ της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και της Ανώτερης Εκπαίδευσης.
- Θα διασφαλιστεί η αντιστοιχία των προγραμμάτων εκπαίδευσης ΜΙΕΕΚ με το επίπεδο 5 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων αλλά και του ISCED, έτσι ώστε να γίνεται δυνατή η ένταξη των σπουδαστών σε πανεπιστημιακά προγράμματα.
- Επίσης, θα προωθηθεί η διεθνής πιστοποίηση για προγράμματα υψηλής εξειδίκευσης και επικινδυνότητας.

Πρόσβαση σε Κατάλληλο Σύγχρονο Τεχνικό Εξοπλισμό, Εκπαιδευτικό Υλικό και Υποδομές μέσα από την Κατάρτιση στη Βιομηχανία

- Οργάνωση ενός σύγχρονου μοντέλου εξάσκησης στη Βιομηχανία, με παροχή κινήτρων (όχι απαραίτητα οικονομικών) σε αξιόλογες βιομηχανικές μονάδες που διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό για να προσφέρουν την ευκαιρία απόκτησης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε μαθητές, εκπαιδευόμενους και σπουδαστές
- Τοποθέτηση των μαθητών κατά το Α΄ και Β΄ έτος σε μεγάλες επιχειρήσεις κατά τις απογευματινές ώρες ή για κάποια περίοδο το καλοκαίρι ώστε να αποκτήσουν εμπειρίες για τη λειτουργία των σύγχρονων επιχειρήσεων. Οι μαθητές στο τέλος της μαθητείας τους, θα πρέπει να ετοιμάζουν ειδική έκθεση επιχειρηματικότητας όπου θα περιγράφουν την υφιστάμενη κατάσταση στην επιχείρηση που τοποθετήθηκαν αλλά και τα δυνατά σημεία, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές της συγκεκριμένης επιχείρησης (SWOT Analysis)
- Πρόσβαση σε κατάλληλο σύγχρονο τεχνικό εξοπλισμό, εκπαιδευτικό υλικό και υποδομές μέσα από την κατάρτιση σε βιομηχανίες που διαθέτουν τον κατάλληλο σχετικό εξοπλισμό για την ειδικότητα του κάθε μαθητή και μαθήτριας

Ανάπτυξη Νέων Προγραμμάτων Σπουδών Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

- Εισαγωγή αναλυτικών προγραμμάτων με βάση τις Μαθησιακές Ενότητες (modules) και τις Μονάδες ECVET. Τα Αναλυτικά Προγράμματα θα βασίζονται στα Μαθησιακά Αποτελέσματα (Γνώσεις – Δεξιότητες – Ικανότητες).
- Μείωση του αριθμού κλάδων και ειδικοτήτων που προσφέρονται, μέσα από την εξεύρεση κοινών στοιχείων μεταξύ τους. Με αυτό τον τρόπο, οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν πλατιά γνώση θεμάτων του κλάδου που επέλεξαν και να συνεχίσουν με εξειδίκευση στην Ανώτερη Εκπαίδευση ή στα Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.
- Εμπλουτισμός των αναλυτικών προγραμμάτων όλων των κλάδων με οριζόντιες ικανότητες και δεξιότητες
- Το αναλυτικό πρόγραμμα του Α΄ Έτους ΜΤΕΕ θα πλησιάσει πολύ κοντά στο αναλυτικό πρόγραμμα του Α΄ Έτους Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης.

ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Οι πόροι για την υλοποίηση των δράσεων θα εξασφαλιστούν από εθνικούς πόρους στα πλαίσια του Προϋπολογισμού του ΥΠΠ κατά τα έτη 2016-2020. Επίσης έχουν εξασφαλιστεί κονδύλια από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για την υλοποίηση των πιο κάτω έργων:

- Βελτίωση της Ποιότητας, της Ελκυστικότητας και της Αποτελεσματικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Κύπρο (7.250.000 ευρώ). Το Έργο περιλαμβάνει τις ακόλουθες Ενέργειες:

Ενέργεια 1: Βελτίωση της ποιότητας και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών, μέσα από την οργάνωση εξειδικευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης/εργαστηρίων κλπ

Ενέργεια 2: Εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού, ιδιαίτερα των μαθητών του Γυμνασίου και των γονέων/κηδεμόνων τους, μέσα από διάφορες δραστηριότητες και την παροχή υψηλής ποιότητας πληροφοριών και συμβουλευτικής/επαγγελματικής αγωγής σχετικά με τα διάφορα επαγγέλματα και τις δυνατότητες για σταδιοδρομία που προσφέρει η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Ενέργεια 3: Ενθάρρυνση των μαθητών κατά το Α΄ και Β΄ Έτος ΜΤΕΕ για τοποθέτησή τους σε μεγάλες επιχειρήσεις κατά τις απογευματινές ώρες ή για κάποια περίοδο το καλοκαίρι ώστε να αποκτήσουν εμπειρίες για τη λειτουργία των σύγχρονων επιχειρήσεων

Ενέργεια 4: Πρόσβαση σε κατάλληλο σύγχρονο τεχνικό εξοπλισμό, εκπαιδευτικό υλικό και υποδομές, μέσα από την κατάρτιση σε βιομηχανίες που διαθέτουν τον κατάλληλο σχετικό εξοπλισμό. Οργάνωση σύγχρονου μοντέλου εξάσκησης στη Βιομηχανία με παροχή κινήτρων σε αξιόλογες βιομηχανικές μονάδες για να προσφέρουν την ευκαιρία απόκτησης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων στους μαθητές των Τεχνικών Σχολών

Ενέργεια 5: Οργάνωση Εθνικού Συστήματος Παρακολούθησης (National Monitoring System) της πρόσβασης των αποφοίτων της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας

Ενέργεια 6: Ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που να είναι προσανατολισμένα στα μαθησιακά αποτελέσματα και έτοιμα να ανταποκριθούν στις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς εργασίας. Εισαγωγή αναλυτικού προγράμματος με βάση τις Μαθησιακές Ενότητες (modules) και των Μονάδων ECVET. Το αναλυτικό πρόγραμμα θα πρέπει να βασίζεται στις Γνώσεις – Δεξιότητες – Ικανότητες.

Ενέργεια 7: Επέκταση και περαιτέρω ευελιξία του θεσμού των Εσπερινών Τεχνικών Σχολών. Οριζόντια διακίνηση μεταξύ του θεσμού των Εσπερινών Τεχνικών Σχολών με αυτό των Απογευματινών/Βραδινών Τμημάτων των Τεχνικών Σχολών και του Συστήματος Μαθητείας.

Ενέργεια 8: Περαιτέρω ανάπτυξη των Μεταλυκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Μ.Ι.Ε.Ε.Κ.) και εξασφάλιση της αντιστοιχίας τους στο επίπεδο 5 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

- Διεύρυνση της Νέας Σύγχρονης Μαθητείας (6.000.000 ευρώ).